

Ернест Хемингвеј

ЛОВ РАВАН СРЕЋИ¹

Те године планирали смо да хватамо марлине уз обалу Кубе месец дана. Овај период је почео десетог априла, а до десетог маја ухватили смо двадесет пет марлина и истекао нам је најам брода. Тада је требало да купимо поклоне за све код куће у Ки Весту и напунимо *Анишу* са мало више скупог кубанског горива но што нам је требало да се вратимо, прођемо царину и дођемо кући. Но, велики комади још нису дошли.

„Хоћете ли је још један месец, капетане?“, питао је г. Џози. Он је власник *Анише* и изнајмљивао је брод за десет долара дневно. Тадашња стандардна дневна цена најма била је тридесет пет долара. „Ако желиш да останеш, могу ти спустити цену на девет долара.“

„Одакле нам тих девет долара?“

„Платићеш ми кад зарадиш. У нафтној компанији у Куби те знају, па кад стигне рачун, могу им платити новцем од прошломесечног најма. Ако време буде лоше, можеш нешто написати.“

„У реду“, рекао сам, и пецали смо још месец дана. До тада смо имали четрдесет два марлина, али велики комади још нису дошли. Тамна, тешка струја мотала се близу тврђаве Моро – понекад би било море мамаца – и рибе су искакале код прамца, а птице их све време надлетале. Али нисмо ухватили ниједног великог

¹ Ова прича из заоставштине Ернеста Хемингвеја објављена је 2020. године у часопису *The New Yorker*. Како у разговору који је публикован заједно с њом објашњава његов унук Шон Хемингвеј (Treisman, D. (2020). “Ernest Hemingway’s Grandson on an Unpublished Story from the Author’s Archive: A Conversation with Seán Hemingway”. *The New Yorker* [June 1]), једна рукописна верзија налазила се у Библиотеци и музеју Џона Ф. Кенедија у Бостону, у делу који је посвећен ауторовој заоставштини, а друга у архиви издавачке куће „Скрибнер“ на Универзитету Принстон, међу документима Хемингвејевог биографа Карлоса Бејкера. Прича је у значајној мери аутобиографског карактера, али Шон Хемингвеј истиче да је он чита као фикционални запис који, слично мемоарској књизи *Покрећни њразник* (1964), осветљава одређене стварне догађаје. Текст не описује једно конкретно искуство током пецања већ спаја више засебних искустава, понајвише она која је Хемингвеј доживео 1933. године, када се догађаји из приче и одвијају. Не постоје прецизни подаци о времену настанка приче, али Шон Хемингвеј спекулише да је она написана између 1936. и 1956. године, премда не сматра да представља само белешке које је аутор правео током писања новеле *Сшарац и море* (1952) и рада на истоименом филму (1958) већ мисли да је у питању текст који је близак тој новели пошто обрађује исте или сличне теме у истом или сличном контексту. Важан аспект приче јесте и политичка позадина живота на Куби јер се спомињу сукоби становништва са полицијом, чему је аутор сведочио тридесетих година двадесетог века, нарочито у време режима Херарда Мачада и након његове смрти, али Шон Хемингвеј не описује ову равну приче као кључну него је види као антипод животу на отвореном мору. Најзад, наслов том ненасловљеном тексту у рукопису дао је Патрик Хемингвеј, ауторов син, позајмивши насловну фразу једног од поглавља дела *Зелени брегови Африке* (1935), у покушају да направи паралелу између сафарија и риболова, али и да алудира на текст Декларације о независности САД. Наслов који се овде користи преузет је из издања: Hemingveј, E. (1965). *Zeleni bregovi Afrike*. (A. S. Petrović, prev.). Titograd: Grafički zavod. (Прим. њрев.)

марлина, иако смо свакодневно хватали, или пуштали, беле марлине, а једног дана сам их ухватио чак пет.

Били смо веома популарни дуж обале јер смо раскомадали сву рибу и делили је, па када бисмо пролазили поред тврђаве Моро и каналом према пристаништима код Трга Сан Франциско с подигнутом заставом са сликом марлина, виђали смо како гомила почиње да трчи ка доковима. Рибари су те године зарађивали између осам и дванаест центи за пола киле рибе, а цена на тржишту била је дупло већа. Једног дана када смо истакли пет застава, полиција је морала да растера гомилу пендрецима. То је било ружно и лоше. Али и та година на копну била је ружна и лоша.

„Они проклетци полицајци терају наше редовне муштерије и узимају сву рибу”, рекао је г. Џози. „Иди дођавола”, одвратио је полицајцу који је пружао руку за парче марлина од пет кила. „Нисам раније виђао твоје ружно лице. Како се зовеш?”

Полицајац му је рекао како се зове.

„Да ли смо га записали у *compromiso*, капетане?”

„Нисмо.”

Compromiso је била свеска у коју смо записивали имена људи којима смо обећали рибу.

„Запиши га у *compromiso* за малу количину за следећу недељу, капетане”, рекао је г. Џози. „Сада, полицајче, носи се дођавола одавде и млати некога ко нам није пријатељ. Видео сам довољно проклетих полицајаца у животу. Иди. Узми пендрек и пиштољ и склони се с пристаништа, осим ако ниси пристанишна полиција.”

Конечно, риба је била раскомадана и подељена по списку, а свеска је била пуна обећања за следећу недељу.

„Иди до хотела, капетане, и умиј се. Истуширај се, па ћемо се срести тамо. Онда можемо отићи до 'Флоридите' и разговарати о свему. Тај полицајац ме је изнервирао.”

„Дођи и ти горе, истуширај се.”

„Не. Могу се и овде средити. Нисам се данас ознојио као ти.”

Тако сам се попео поплочаном пречицом до хотела „Амбос Мундос”, провео да ли ме на рецепцији чека пошта и стигао лифтом на последњи спрат. Моја соба је гледала на североисток, а ветар је дувао кроз отворене прозоре и доносио свежину. Погледао сам кроз прозор на кровове старог дела града и луку и посматрао *Оризабу* како полако испловљава из луке с упаљеним светлима. Био сам уморан од риболова и желео сам да легнем. Али знао сам да бих, ако легнем, могао заспати, па сам сео на кревет, гледао кроз прозор, посматрао слепе мишеве како лове, а на крају сам се скинуо, истуширао, обукао чисту одећу и спустио у приземље. Г. Џози је чекао на вратима хотела.

„Мора да си уморан, Ернесте”, рекао је.

„Не”, слагао сам.

„Ја јесам”, рекао је. „Само од тога што сам те гледао како вадиш толику рибу. Још две и оборили бисмо рекорд. Седам риба и осма до очију.” Ни г. Џози ни ја нисмо желели да размишљамо о очима осме рибе, али увек смо наводили рекорд на тај начин.

Шетали смо уским тротоаром Улице Обиспо, а г. Џози је гледао осветљене излоге. Никада није куповао ништа док не дође време за повратак кући, али волео је да гледа све што се продавало. Прошли смо последње две радње и место где су се продавале срећке за лутрију, па отворили врата старог ресторана „Флоридита”.

„Седи, капетане”, рече г. Џози.

„Не. Боље ми је код шанка.”

„Пиво”, наручи г. Џози. „Немачко пиво. Шта ћеш пити, капетане?”

„Замрзнути даикири без шећера.”

Константе направи даикири и остави довољно у шејкеру за још два. Чекао сам да г. Џози начне тему. Покренуо ју је чим му је стигло пиво.

„Карлос каже да морају стићи наредног месеца”, рекао је. Карлос је био наш кубански ортак и одличан комерцијални хватач марлина. „Каже да никада није видео такву струју и, кад дођу, биће то нешто невиђено. Каже да морају доћи.”

„Рекао је и мени.”

„Ако желиш да пробаш још један месец, капетане, могу смањити цену на осам долара дневно и могу кувати да не трошимо новац на сендвиче. Можемо свратити у увалицу за ручак, а ја ћу кувати тамо. Увек упецамо бонито рибе с таласастим пругама. Укусне су као мале туне. Карлос каже да може јефтино обавити куповину на пијаци када иде по мамац. А можемо вечерати у ресторану 'Драгуљ Сан Франциска'. Јуче сам тамо добро јео за тридесет пет центи.”

„Ја синоћ нисам јео и тако сам уштедео новац.”

„Мораш јести, капетане. Можда си зато уморан данас.”

„Знам. Али, јеси ли сигуран да желиш да пробаш још један месец?”

„Тако не морамо да држимо чамац на копну цео месец. Зашто бисмо одлазили кад велике рибе долазе?”

„Имаш нека преча посла?”

„Не. Ти?”

„Мислиш да ће заиста доћи?”

„Карлос каже да морају доћи.”

„А шта ако закачимо једног и не можемо да га ухватимо с овим прибором који имамо?”

„Мораћемо да се снађемо. Моћи ћеш да се носиш с њим заувек ако добро једеш. А ми ћемо добро јести. А размишљао сам и о нечему другом.”

„О чему?”

„Ако одеш да спаваш рано и немаш друштвени живот, можеш се пробудити у зору и писати, па до осам сати обавити сав посао за тај дан. Карлос и ја ћемо све припремити, ти само треба да се укрцаш.”

„У реду”, рекао сам. „Без друштвеног живота.”

„Друштвени живот те умори, капетане. Али не мислим да немаш никакав друштвени живот. Само га ограничи на суботу увече.”

„У реду”, рекао сам. „Друштвени живот само суботом. Сада, шта предлажеш да пишем?”

„То је на теби, капетане. Не желим да се мешам у то. Увек си добро писао када би се посветио томе.”

„Шта би волео да читаш?”

„Зашто не напишеш добре кратке приче о Европи, или о Западу, или о ономе кад си лутао, или о рагу, или сличном? Зашто не напишеш неку о стварима које само ти и ја знамо? Напиши нешто о ономе што је наш брод видео. Можеш убацити довољно друштвеног живота да привуче све.”

„Ја се повлачим из друштвеног живота.”

„Наравно, капетане. Али имаш довољно тога да се сећаш. Сада ти повлачење неће нашкодити.”

„Не”, рекао сам. „Хвала вам пуно, г. Џози. Почећу да радим сутра ујутро.”

„Онда, пре него што почнемо с новим системом, мислим да би требало да вечерас поједеш велики бифтек како би био јак сутра, и пробудио се оран за рад и спреман за риболов. Карлос каже да велике рибе могу доћи било кад. Капетане, мораш бити у најбољој форми за њих.”

„Да ли мислиш да би још један коктел могао да ми нашкоди?”

„Ма не, капетане. У њему има само рума и мало сока од лимете и ликера од вишње. То не може нашкодити човеку.”

Управо тада, ушле су две девојке које смо познавали. Биле су веома лепе и расположене.

„Рибари”, рече једна на шпанском.

„Два велика здрава рибара са мора”, рече друга девојка.

„Б. Д. Ж.”, рекао ми је г. Џози.

„Без друштвеног живота”, потврдио сам.

„Имате неке тајне?”, упитала је једна од девојака. Била је то страшно лепа девојка и у њеном профилу није се видела чак ни блага несавршеност где је рука неког старог пријатеља оштетила чистоту линије њеног прилично лепог носа.

„Капетан и ја разговарамо о послу”, рекао је г. Џози девојкама и оне су отишле у стражњи део. „Видиш како је лако?”, упитао ме је г. Џози. „Ја ћу се бавити друштвеним животом, а ти само треба да устајеш рано, пишеш и будеш спреман за риболов. Лов на велику рибу. Ону врсту рибе која може имати скоро петсто кила.”

„Зашто се не бисмо заменили”, рекао сам. „Ја ћу се бавити друштвеним животом, а ти устај рано, пиши и одржавај се у форми за лов на велику рибу која може имати скоро петсто кила.”

„Не би ми сметало, капетане”, рече г. Џози озбиљно. „Али, ти си тај који уме да пише. И млађи си од мене и боље се сналазиш са рибама. Ја ловим тек толико да издржавам мотор, да ми не пропадне када возим овако брзо.”

„Знам”, рекао сам. „Покушаћу и да напишем нешто добро.”

„Желим да будем поносан на тебе”, рекао је г. Џози. „И желим да ухватимо највећег јебеног марлина који је икада пливао у океану, да га поштено измеримо, исечемо и поделимо сиротињи коју познајемо, и да не дамо ни комад ниједном насилном полицајцу у држави.”

„Урадићемо то.”

Управо тада, једна од девојака нам махну из унутрашњости бара. Вече је било лоше и осим нас ту није било никог другог.

„Б. Д. Ж.”, рекао је г. Џози.

„Б. Д. Ж.”, поновио сам ритуално.

„Константе”, рекао је г. Џози, „Ернесто тражи конобара. Наручићемо неколико великих бифтека.”

Константе се насмејао и махнуо прстом конобару.

Када смо пролазили поред девојака на путу до трпезарије, једна од њих пружио је руку; стиснуо сам је и свечано прошапутао на шпанском: „Б. Д. Ж.”

„О, боже”, рекла је друга. „Они се баве политиком и то у оваквој години.” Биле су импресиониране и помало уплашене.

Сутрадан ујутро, када ме први сунчеви зрак са друге стране залива пробудио, устао сам и почео да пишем кратку причу која би се свидела г. Џозију. Писао сам о *Аниџи*, обали и стварима које смо знали да су се догодиле, а трудио сам се да дочарам море и ствари које смо свакодневно гледали, мирисали, чули и осећали. Радио сам на причи сваког јутра, а сваког дана пецали смо и хватали добре рибе. Тренирао сам напорно и вадио све рибе стојећи, уместо да седим у столици. Али, опет, велике рибе нису долазиле.

Једнога дана, видели смо марлина како вуче чамац комерцијалног рибара, до пола у води, и прска око себе као глисер док се праћака. Онда је побегао. Другог дана, током кишне олује, видели смо четири човека како покушавају да убаце у чамац једног другог марлина, широког, дубоко зароњеног и тамнољубичастог. Тај марлин био је тежи од двеста кила и видео сам његове огромне одреске на мермерној плочи на старој пијаци.

Онда, једног сунчаног дана, уз јаку струју и воду толико чисту и бистру да се на улазу у луку видела риба на дубини од десет хвата, ухватили смо свог првог великог марлина баш изван Мороа. У то време није било штапова са стране бродова нити држача за штапове, а ја сам управо пуштао лагани канап, надајући се да ћу ухватити скушу у каналу, када се појавила ова риба. Дошла је у налету, а кљун јој је наликовао одсеченом штапу за билијар. Глава иза кљуна изгледала је огромно, а тело се чинило широко као чамац. Затим је прошла поред нас муњевито, остављајући траг паралелно с бродом, док се машиница вртела тако брзо да је била врела на додир. На њој је било преко триста педесет метара канапа од петнаест нити, а половина од тога нестала је док сам дошао до прамца *Аниџе*.

СТИГАО сам тамо држећи се рукохвата које смо уградили на врх кабине. Вежбали смо овај трк и пењање преко предњег дела палубе где можеш да ослониш ноге на прамца. Али никада нисмо вежбали с рибом која би пројурила поред као експресни воз док стојите на станици, нарочито не док једном руком држите штап који се тресе и забија у држач и другом руком и босим стопалима покушавате да се заставите на палуби, а риба вас вуче напред.

„Хватај је, Џози!”, викнуо сам. „Одвући ће цео канап.”

„Ухватио сам је, капетане. Ево је.”

До тада сам се једном ногом ослонио на крму *Аниџе*, а другу сам ставио на сидро с десне стране. Карлос ме је држао око струка, а испред нас се праћакала риба. У скоку је изгледала као бачва вина. На јаком сунцу чинила се сребрно и приметио сам широке љубичасте пруге са стране. Кад год би искочила, чуо се прасак као

да коњ пада с литице, а искакала је стално изнова. Машиница је била преврућа за држање, а канап се све више тањио иако је *Аниша* следила рибу пуном брзином.

„Можеш ли је извући још мало?“, питао сам г. Џозија.

„Нема шансе“, одговорио је. „Колико ти још можеш?“

„Мало, јеботе.“

„Велик је“, рекао је Карлос. „Највећи марлин ког сам у животу видео. Само да хоће да стане. Да оде доле. Онда га можемо напасти и привући.“

Риба је прво кренула од тврђаве Моро до дела обале прекопута хотела „Национал“. Туда смо отприлике и ми прошли. Затим је, кад је на машиници остало мање од двадесет метара канапа, застала, и ми смо је напали, све време намотавајући канап. Сећам се да је испред нас био брод компаније *Грејс лајн* с црним извиђачким бродићем који се враћао ка њему и бринуо сам се да бисмо му могли пресећи курс. Потом се сећам да сам га посматрао док сам намотавао канап и онда се враћао до крме и гледао велики брод како убрзава. Био је далеко од нас, а ни бродић нам није сметао.

Сада сам седео у столици, риба се кретала горе-доле, а ми смо имали трећину канапа намотаног на машиници. Карлос је сипао морску воду на машиницу да је охлади, а на моју главу и рамена истресао је читаву кофу.

„Како иде, капетане?“, питао је г. Џози.

„Океј.“

„Ниси се повредио тамо на прамцу?“

„Не.“

„Јеси ли икада помислио да постоји таква риба?“

„Не.“

„*Grande. Grande*“, Карлос је непрестано говорио. Дрхтао је као ловачки пас, добар ловачки пас. „Никада нисам видео такву рибу. Никада. Никада. Никада.“

Нисмо га видели следећих сат и двадесет минута. Струја је била веома јака и однела нас је прекопута Кохимара, скоро десет километара од места где је риба први пут заронила. Био сам уморан, али руке и ноге су ми биле у добром стању и постепено сам га привлачио, пазећи да га никада не повучем оштро или да га не трзнем. Сад сам могао да га ухватим. Није било лако, али било је могуће ако држите канап тако да не пукне.

„Изрониће он“, рекао је Карлос. „Понекад велике рибе изроне и можеш их ухватити док не схвате шта се дешава.“

„Зашто сада израња?“, питао сам.

„Збуњен је“, рекао је Карлос. „А ти га наводиш. Не зна о чему се ради.“

„Нећемо му дозволити да сазна“, рекао сам.

„Имаће преко четиристо кила када га очистимо“, рекао је Карлос.

„Остави га“, рекао је г. Џози. „Не желиш да промениш тактику, капетане?“

„Не.“

Кад смо га видели, знали смо колико је заиста велик. Није се могло рећи да је био застрашујући. Али био је импресиван. Видели смо да плива споро и тихо, да се скоро не миче у води и да му два велика грудна пераја личе на љубичаста сечива

косе. Онда је спазио чамац и канап је почео да лети с машинице као да га вуче аутомобил, а он је кренуо да искаче према северозападу, док је вода прштала око њега при сваком скоку.

Морао сам поново отићи на прамац и гонили смо га док није заронио. Овог пута је заронио готово прекопута тврђаве Моро. Затим сам се поновно вратио до крме.

„Желиш пиће, капетане?“, питао ме је г. Џози.

„Не“, рекао сам. „Нека Карлос стави мало уља у машиницу, али да не проспе околу, и нека ме још мало залије морском водом.“

„Не желиш ништа друго, капетане?“

„Две руке и нова леђа“, рекао сам. „Овај проклетник се уопште није уморио.“

Следећи пут смо га видели сат и по касније, далеко од Кохимара, и опет је скакао и бежао, па сам морао поново на прамац док смо га гонили.

Кад сам се вратио до крме и могао да седнем, г. Џози је питао: „Како је, капетане?“

„Не умара се. Али штап почиње да се криви.“

Штап је био савијен као натегнут лук. Али сад, кад бих га подигао, није се исправљао као што би требало.

„Издржаће још мало“, рекао је г. Џози. „Можеш тако заувек, капетане. Желиш ли још мало воде на главу?“

„Не још“, рекао сам. „Бринем за штап. Његова тежина га је олабавила.“

Сат времена касније, привлачио сам рибу полако и сигурно, а она је правила велике и споре кругове.

„Уморио се“, рекао је Карлос. „Сад ће доћи лако. Мехур му се напунио ваздухом од праћакања и не може да зарони дубоко.“

„Штап је готов“, рекао сам. „Не могу више уопште да га исправим.“

То је било тачно. Врх штапа је додиривао површину воде и кад бисте га повукли да подигнете рибу и намотате канап, није реаговао. То више није ни био штап. Био је то замишљени наставак канапа. Још је било могуће намотати неколико центиметара канапа кад се подигне. Али не више од тога.

Риба се кретала у спорим круговима и како се удаљавала од брода тако је малопомало одмотавала канап с машинице. Кад се враћала, ја сам га намотавао. Али пошто штап више није могао да се исправи, нисте је могли казнити и више уопште нисте имали контролу над њом.

„Лоше је, капетане“, рекао сам г. Џозију. Један другога смо звали капетаном. „Ако сад одлучи да зарони и угине, никада га нећемо извући.“

„Карлос каже да израња. Каже да се нагутао толико ваздуха да не може да зарони у дубину и угине. Каже да се велики марлини увек тако понашају пред крај ако су се много праћали. Искочио је тридесет шест пута, бројао сам, а можда сам неколико и пропустио.“

Никада нисам чуо г. Џозија да толико дуго прича и био сам импресиониран. Управо тада, велика риба почела је да зарања, доле и доле и доле. Држао сам машиницу обема рукама и затезао канап скоро до тачке пуцања, осећајући како се делови машинице полако окрећу под мојим прстима.

„Колико је сати?“, питао сам г. Џозија.

„Држиш га већ три сата и педесет минута.“

„Мислио сам да си рекао да не може да зарони и угине”, рекао сам Карлосу.

„Он мора да изађе, Хемингвеје. Знам да мора да изађе.”

„Реци то њему”, одговорио сам.

„Донеси му мало воде, Карлосе”, рекао је г. Џози. „Не причај ништа, капетане.”

Ледена вода ми је пријала и плънуо сам је на зглобове, рекавши Карлосу да ми проспе остатак из чаше по затиљку. Зној ми је солио места на раменима која је каиш за држање штапа ожуљао, али било је толико вруће на сунцу да нисам ни осетио топлину крви. Био је јул, а сунце је било у зениту.

„Нанеси му још мало морске воде на главу”, рекао је г. Џози. „Сунђером.”

Управо тада, риба престаде да вуче канап. Није се померала неко време, држећи се чврсто за мене као да сам закачен за бетонски стуб, а затим је полако почела да израђа. Намотавао сам канап, и то само зглобом јер штап више није био еластичан већ лабав попут врбове гранчице.

Кад је риба била отприлике на хват испод површине, тако да смо видели да личи на дугачак кану с љубичастим пругама и два велика истурена пераја, почела је да кружи полако. Држао сам је колико сам могао, покушавајући да смањим круг којим се креће. Држао сам канап док штап није попустио. Није се сломио на пола. Напросто је клонуо.

„Изрежи тридесетхвати канапа с великог штапа”, рекао сам Карлосу. „Држаћу га док кружи, а кад буде дошао, имаћемо довољно канапа да га причврстимо за дебелу канап, па ћу заменити штапове.”

Није више било говора о светском рекорду у хватању рибе, или о било каквом другом рекорду, пошто је штап уништен. Али сад смо га ухватили, и требало би да га привучемо великом опремом. Једини проблем био је то што је велики штап превише чврст за канап од петнаест нити. То је био мој проблем и морао сам да га решим.

Карлос је с великог котура скидао бели канап од тридесет шест нити, мерећи га рукама док га је провлачио кроз вођице и бацао на палубу. Задржавао сам рибу колико сам могао бескорисним штапом и гледао како Карлос сече бели канап и повлачи га кроз вођице.

„Дакле, капетане”, рекао сам г. Џозију, „узми сад овај канап кад се он буде враћао и ухвати довољно да Карлос може да га причврсти за други. Само га узми нежно и полако.”

Риба је упорно кружила, а г. Џози је затезао канап мало-помало и предавао га Карлосу, који га је везивао за бели канап.

„Завезао их је”, рекао је г. Џози. Још увек је имао око метар зеленог канапа од петнаест нити за резерву и држао га је прстима кад је риба стигла до унутрашњег дела круга којим се кретала. Склонио сам руке с малог штапа, положио га и узео велики који ми је Карлос пружио.

„Одсеци кад год будеш спреман”, рекао сам Карлосу. Г. Џозију сам рекао: „Пусти свој део лепо и лагано, капетане, а ја ћу кочити врло, врло полако док не видимо како иде.”

Посматрао сам зелени канап и велику рибу кад га је Карлос одрезао. Затим сам зачуо некакав нељудски крик. Као да се издвојио сав очај који је неког обузео и претворио се у звук. Потом сам видео како зелени канап полако пролази кроз прсте

г. Џозија и посматрао сам како одлази доле, доле, и нестаје. Карлос је одрезао погрешну петљу на чворовима које је направио. Риба се изгубила из вида.

„Капетане”, рекао је г. Џози. Није изгледао најбоље. Затим је погледао на сат. „Четири сата и двадесет и два минута”, рекао је.

Сишао сам да видим како је Карлос. Повраћао је у тоалету и рекао сам му да се не осећа лоше, да то може да се догоди било коме. Његово смеђе лице било је тужно и говорио је толико тихо и необично да сам га једва чуо.

„Целог живота пецам и никада нисам видео такву рибу и урадио сам то што сам урадио. Уништио сам твој и свој живот.”

„Никако”, рекао сам му. „Не причај глупости. Ухватићемо много веће рибе.” Али никад нисмо.

Г. Џози и ја седели смо на крми и пустили *Аниџу* да плута. У заливу је био диван дан, пиркао је тек лагани поветарац, посматрали смо обалу и ниске планине иза ње. Г. Џози наносио је мербромин на моја рамена и руке, на места где сам држао штап и на босе табане где ми је кожа била излизана. Затим је смућкао два вискија с лимуном и шећером.

„Како је Карлос?”, питао сам.

„Прилично је сломљен. Само чучи тамо доле.”

„Рекао сам му да не криви себе.”

„Наравно. Али он чучи тамо доле и криви себе.”

„Како ти се сад свиђају велике рибе?”, питао сам.

„Одувек сам желео само њих да ловим”, рекао је г. Џози.

„Јесам ли је добро држао, капетане?”

„Да, јеботе.”

„Не. Реци ми истину.”

„Најам истиче данас. Сад ћу ловити бесплатно, ако желиш.”

„Не.”

„Више бих волео да је тако. Сећаш се како је кренуо према хотелу 'Национал' као луд?”

„Сећам се свега.”

„Јеси ли добро писао, капетане? Није ти тешко да пишеш рано ујутро?”

„Писао сам колико сам могао.”

„Настави и сви ћемо бити у реду.”

„Можда ћу направити паузу сутра ујутро.”

„Зашто?”

„Леђа ме боле.”

„Глава те не боли, зар не? Не пишеш леђима.”

„Руке ће ме болети.”

„Дођавола, можеш држати оловку. Видећеш сутра ујутро да ћеш вероватно желећи да пишеш.”

Зачудо, заиста јесам желео да пишем и добро сам то радио, па смо испловили у осам и време је било савршено, с лаганим поветарцем и струјом близу тврђаве Моро, исто као и претходног дана. Тог дана нисмо постављали лагану опрему када

смо стигли до отвореног мора. Нећемо поновити грешку. Ухватио сам локарду од две киле за мамац једином заиста великом опремом коју смо имали. Имали смо тежак штап марке харди и машиницу с белим канапом од тридесет и шест нити. Карлос је поново свезао тридесетхвати канапа који је узео дан раније и машиница од дванаест центиметара била је пуна. Једино што је штап био превише крут. У лову на велике рибе, штап који је превише крут убија риболовца, а штап који се правилно савија убија рибу.

Карлос је говорио само кад бисмо га нешто питали и још је био утучен. Ја нисам могао да будем утучен јер сам био превише тужан, а г. Џози није био склон тузи.

„Цело јутро само тресе ту своју проклету главу”, рекао је. „Тако ништа неће уловити.”

„Како се осећаш, капетане?”, питао сам.

„Добро”, рекао је г. Џози. „Синоћ сам отишао у град, седео на тргу и слушао женски оркестар, попио неколико пива и онда сам свратио код Донована. Тамо је било паклено.”

„Како паклено?”

„Ужасно паклено. Лоше. Капетане, драго ми је што ниси био тамо.”

„Причај ми”, рекао сам, држећи штап добрано са стране и високо тако да је велика локарда поскакивала на врху таласа. Карлос је окренуо *Анишу* да прати ивицу струје поред тврђаве Кабања. Бели ваљак мамца скакао је и летео по таласима, а г. Џози сместио се у столицу и спустио још једну велику локарду као мамац са своје стране крме.

„Код Донована је дошао човек који је тврдио да је капетан тајне полиције. Рекао је да му се свиђа моје лице и да ће убити кога год желим у локалу мени за поклон. Покушао сам да га смирим. Али рекао је да му се свиђам и да жели да убије некога да то докаже. Био је то један од оних специјалних Мачадових полицајаца. Полицајаца који туку људе.”

„Познајем их.”

„Претпоставио сам да их познајеш, капетане. У сваком случају, драго ми је што ниси био тамо.”

„Шта је радио?”

„Све време је желео да убије некога да покаже колико му се свиђам, а ја сам му понављао да то није потребно и да само попије пиће и заборави на то. Онда би се мало смирио, али је касније опет желео да убије некога.”

„Мора да је био фин момак.”

„Капетане, био је ништарија. Покушао сам да му причам о риби како бих му скренуо мисли. Али он је рекао: 'Серем се на твоју рибу. Ниси ти никада ухватио никакву рибу. Капираш?' Па сам ја рекао: 'У реду, сереш се на моју рибу. Нека буде тако, па да ти и ја лепо одемо кући.' 'Мало сутра идемо кући!', каже он. 'Убићу некога теби на поклон и серем се на ту твоју рибу. Није било никакве рибе. Је л' ти то јасно?' Тада сам му пожелео лаку ноћ, капетане, и платио сам Доновану, а полицајац је бацио новац са шанка и стао на њега. 'Мало сутра ћеш ти ићи кући', рекао је. 'Ти си мој пријатељ и остаћеш овде.' Тако да сам му пожелео лаку ноћ, а Доновану сам рекао: 'Доноване, жао ми је што је твој новац на поду.' Нисам знао шта ће тај

полицајац покушати да уради и није ме било брига. Пошао сам кући. Чим сам кренуо, извадио је пиштољ и почео да удара дршком неког несрећног шљакера који је тамо пио пиво и није проговорио ни речи целе ноћи. Нико ништа није урадио полицајцу. Ни ја. Срамота ме је, капетане.”

„Неће те још дуго бити срамота”, рекао сам.

„Знам. Јер то није могуће. Али, најгоре ми је било што је полицајац рекао да му се свиђа моје лице. Какво је то, дођавола, моје лице, па да полицајац попут њега каже да му се свиђа?”

И мени се много свиђало лице г. Џозија. Свиђало ми се више него лице скоро било ког другог човека ког сам познавао. Требало ми је дуго да то схватим јер то није било лице човека који ће постићи брз или лак успех. То лице обликовали су море, уносни барови, картање са другим коцкарима и подухвати високог ризика које је он осмислио и извео користећи чисту и прецизну логику. Ниједан део тог лица није био леп осим очију, које су биле светлије и необичније плаве од Средоземног мора током најсветлијег и најведријег дана. Те очи биле су дивне, а лице свакако није било лепо, док је сада изгледало као да му је кожа пуна пликова.

„Имаш добро лице, капетане”, рекао сам. „Вероватно је једина добра ствар код тог кретена што је могао да примети то.”

„Па, сад ћу се држати подаље од барова док не завршимо посао”, рекао је г. Џози. „Седео сам на тргу где је свирао женски оркестар и једна девојка певала, а то је било добро и предивно. Како се ти заиста осећаш, капетане?”

„Осећам се прилично лоше”, рекао сам.

„Ниси повредио стомак? Био сам забринут кад си био на прамцу.”

„Не”, рекао сам. „Повредио сам леђа.”

„Руке и ноге те неће болети, а затегао сам сада каиш”, рекао је г. Џози. „Неће те жуљати толико јако. Јеси ли заиста добро писао, капетане?”

„Наравно”, рекао сам. „Јако је тешко стећи ту навику, али скоро је једнако тешко одвићи се од тога.”

„Знам да је навика лоша ствар”, рекао је г. Џози. „А рад вероватно убија више људи од било које друге навике. Али, док радиш, ништа друго те не занима.”

Посматрао сам обалу и били смо поред кречане, близу плаже где је вода била веома дубока, а Голфска струја готово додиривала обалу. Из кречане је излазио дим и видео сам прашину иза камиона који се кретао каменитим путем. Неке птице надлетале су мамац. Онда сам чуо Карлоса како виче: „Марлин! Марлин!”

Сви смо га видели у исти мах. Изгледао је веома тамно у води и, док сам га посматрао, кљун му је изронио иза велике локарде. Био је то ружан кљун, округлао и дебео и кратак, а рибе иза њега скупиле су се испод површине.

„Пусти га!”, викао је Карлос. „Ухватио га је.”

Г. Џози повлачио је свој мамац, а ја сам чекао затезање канапа које би значило да је марлин заиста ухватио локарду.

(С енглеској превео Драјан Бабић)